Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2012-322 d.d. 13 november 2012
(mr. E.M. Dil-Stork, voorzitter, mr. A.P. Luitingh en mr. J. Th. de Wit, leden en mevrouw mr. I.M.M. Vermeer, secretaris)

Samenvatting

Consument stelt dat de tussenpersoon de zorgplicht jegens Consument heeft geschonden door Consument een krediet te adviseren zonder haar erop te wijzen dat bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd het maandelijkse termijnbedrag zou worden verhoogd. De Commissie oordeelt dat er geen sprake is van een tekortkoming voor wat betreft de informatieplicht en het voor Consument voldoende duidelijk had moeten zijn dat vanaf het bereiken van de 65-jarige leeftijd het maandelijkse termijnbedrag van het krediet zou worden verhoogd. Nu op verzoek van Consument het maandelijkse termijnbedrag door bank X is verlaagd en zij haar klacht tegen bank X naar aanleiding hiervan heeft ingetrokken, gaat de Commissie ervan uit dat deze klacht van Consument is gehonoreerd. De klachten van Consument zijn ongegrond en derhalve dient de vordering afgewezen te worden.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:
- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het verzoek tot geschilbeslechting, ontvangen d.d. 4 maart 2011;
- de aanvulling op het verzoek d.d. 27 april 2011;
- het antwoord van Aangeslotene d.d. 26 september 2011;
- de repliek van Consument d.d. 2 december 2011;
- de dupliek van Aangeslotene d.d. 17 december 2011;
- het e-mailbericht van Aangeslotene d.d. 20 september 2012 ;
- de brief van de gemachtigde van Consument d.d. 4 oktober 2012.

2. Overwegingen

De Commissie heeft het volgende vastgesteld.
Tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft niet tot oplossing van het geschil geleid.
Beide partijen zullen het advies van de Commissie als bindend aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 24 augustus 2012. Aldaar zijn partijen verschenen.

3. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

3.1. In 1999 is Consument via bemiddeling van Aangeslotene een aanpassing van een doorlopend krediet overeengekomen met een kredietlimiet van *f* 25.000,- (€ 11.344,51) bij bank X. Op deze overeenkomst waren de Algemene Voorwaarden A B.V. d.d. 23 mei 1995 van toepassing.
3.2. Op 14 juni 2002 heeft Consument via bemiddeling van Aangeslotene een overeenkomst 'aanpassing doorlopend krediet' met een kredietlimiet van € 30.000,- ondertekend. Op deze overeenkomst zijn de Algemene Voorwaarden A B.V. 1 december 2001 van toepassing (hierna: "de Voorwaarden").
3.3. Artikel 3 van de overeenkomst van 14 juni 2002 luidt:
"Cliënt zal maandelijks op het door hem verschuldigde tenminste terugbetalen in maandelijkse termijnen van EUR 300,00"
Voorts is in deze overeenkomst opgenomen:
"Als nadere voorwaarde voor de keuze van variabele termijnbetaling geldt, dat deze betaalwijze vervalt:
- indien Cliënt de machtiging tot automatische afschrijving intrekt of
- vanaf het moment dat ingevolge artikel 16 van de Algemene Voorwaarden de limiet wordt afgebouwd.
Cliënt zal vanaf dat moment maandelijks van het door hem verschuldigde tenminste terugbetalen een bedrag ter grootte van 1,5% van de limiet.
Artikel 16 van de Voorwaarden luidt:
Bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd van de als eerste Cliënt genoemde contractant, zal de limiet maandelijks in gelijkblijvende delen worden verlaagd tot het bereiken van de 72-jarige leeftijd. Vanaf dat moment zal de limiet derhalve op nul staan en kan niet meer over het krediet worden beschikt.
Artikel 16.1 van de Voorwaarden luidt:
Vanaf het moment dat de limiet wordt afgebouwd zal Cliënt maandelijks van het door hem verschuldigde tenminste terugbetalen een bedrag ter grootte van 1,5% van de overeengekomen limiet. Bij het bereiken van de 72-jarige leeftijd dient het saldo van de overeenkomst op nul te staan en zal de overeenkomst worden beëindigd.
3.4. Per brief van 20 juli 2009 heeft bank X Consument meegedeeld dat zij de maandtermijn ter aflossing van het openstaande saldo heeft aangepast. Bij een ongewijzigde rentestand zal de maandtermijn € 580,- bedragen.
3.5. Per brief van 18 september 2009 heeft bank X Consument meegedeeld dat zij heeft verzuimd om bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd van Consument actie te ondernemen voor wat betreft de leeftijdsafbouw. Hierdoor is de periode van de afbouw veranderd van 65-72 jaar in 71-78 jaar. Als gevolg hiervan dient Consument een termijnbedrag van € 470,- te voldoen in plaats van het in de brief van 20 juli 2009 vermelde bedrag van € 580,-.
3.6. Consument heeft bank X daarna verzocht het maandelijkse aflossingbedrag aan te passen. Dit verzoek is door bank X gehonoreerd waardoor het maandelijkse aflossingsbedrag is aangepast naar € 400,-.

4. De vordering en grondslagen

4.1. Consument vordert, zoals tijdens de zitting door Consument naar voren is gebracht, verlaging van de maandelijkse aflossing naar een bedrag van € 300,-.
4.2. Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen.
- Aangeslotene is tekortgeschoten in haar zorg- en informatieplicht jegens Consument.
- Consument heeft in 2002 het restant van het krediet opgenomen en ging ervan uit dat, op grond van de op dat moment vigerende voorwaarden, de maandelijkse aflossing onveranderd zou blijven.
- Aangeslotene had Consument erop moeten wijzen dat een verhoging van het maandelijkse aflossingsbedrag bij het bereiken van haar 65e levensjaar het risico met zich mee bracht dat zij deze lasten niet meer zou kunnen voldoen.
- Aangeslotene had Consument in het kader van de zorgplicht er schriftelijk op moeten attenderen dat ondertekening van de 'aanpassing doorlopend krediet' nadelige consequenties met zich mee zou brengen voor de reeds bestaande, eerder door Consument afgesloten kredietovereenkomst. Aangeslotene had Consument erop moeten wijzen dat zij niet gehouden was de vernieuwde algemene voorwaarden te accepteren.
4.3. Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd.
- Aangeslotene heeft zuiver gehandeld en treft geen blaam. Aangeslotene heeft meerdere gesprekken gevoerd met Consument en haar duidelijk gewezen op de aflossingsverplichting.
- Het was voor Consument van begin af aan duidelijk dat zij bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd het krediet moest gaan aflossen en dat de maandtermijn hierdoor verhoogd zou worden. Consument heeft de overeenkomst ondertekend en is daarmee deze aflossing overeengekomen.

5. Beoordeling

5.1. De vraag die thans beantwoord moet worden is of er sprake is van een toerekenbare tekortkoming aan de zijde van Aangeslotene jegens Consument waardoor Aangeslotene schadeplichtig is ten opzichte van Consument. In dit kader overweegt de Commissie als volgt.
5.2. De Commissie stelt op basis van de stukken vast dat bij de in 1999 afgesloten aanpassing van de kredietovereenkomst een kredietlimiet van *ƒ* 25.000,- (€ 11.344,50) is overeengekomen. Met de ondertekening van de overeenkomst 'aanpassing doorlopend krediet' in 2002 is Consument een kredietlimiet van € 30.000,- overeengekomen. Gelet op de hoogte van deze bedragen kan er naar het oordeel van de Commissie in 2002 geen sprake zijn geweest van een opname van het restant van het in 1999 overeengekomen krediet, zoals Consument stelt. Consument had bij de ondertekening van de overeenkomst in 2002 kunnen en moeten weten dat zij bij bank X een nieuwe kredietovereenkomst afsloot met een verhoogde kredietlimiet tot € 30.000,-. De veronderstelling van Consument dat bij de ondertekening van de overeenkomst in 2002 de op dat moment vigerende voorwaarden onveranderd zouden blijven is dan ook niet gerechtvaardigd.
5.3. Tijdens de zitting heeft Aangeslotene verklaard dat Consument door Aangeslotene mondeling is gewezen op de verhoging van het maandelijkse aflossingsbedrag bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd van Consument. Het feit dat Aangeslotene met bank X contact heeft

opgenomen, toen bleek dat deze verzuimd had de verhoging van het maandelijkse aflossingsbedrag tijdig door te voeren, wijst er naar het oordeel van de Commissie op dat het de bedoeling van zowel Aangeslotene als Consument is geweest dat bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd van Consument het maandelijkse aflossingsbedrag zou worden verhoogd. Daaruit kan het vermoeden worden afgeleid dat Aangeslotene Consument op deze verhoging heeft gewezen en dat zij hierover aan Consument voldoende informatie heeft verstrekt. Dat Aangeslotene deze informatie niet schriftelijk aan Consument heeft verstrekt doet hier niet aan af. Bovendien is in de door Consument ondertekende overeenkomst 'aanpassing doorlopend krediet' en in de op deze overeenkomst van toepassing zijnde Voorwaarden opgenomen dat bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd van Consument de kredietlimiet wordt afgebouwd en dat deze maandelijks in gelijkblijvende delen zal worden verlaagd tot het bereiken van de 72-jarige leeftijd en dat vanaf dat moment Consument maandelijks ten minste een bedrag van 1,5% van de overeengekomen kredietlimiet moet terugbetalen. Door ondertekening van deze overeenkomst heeft Consument met de inhoud hiervan ingestemd en heeft zij verklaard een exemplaar van de Voorwaarden te hebben ontvangen.

5.4. Gelet op het voorgaande oordeelt de Commissie dat er geen sprake is van een tekortkoming voor wat betreft de informatieplicht aan de zijde van Aangeslotene en dat het voor Consument voldoende duidelijk had moeten zijn dat vanaf het bereiken van de 65-jarige leeftijd het maandelijkse termijnbedrag van het krediet zou worden verhoogd.

5.5. Ten aanzien van de klacht van Consument dat Aangeslotene het overeengekomen krediet van € 30.000,- niet had mogen adviseren, gelet op de verhoging van de maandelijkse aflossing bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd van Consument en het door haar genoten inkomen, oordeelt de Commissie als volgt. Het is primair de verantwoordelijkheid van een financier, en niet van de tussenpersoon, om een kredietaanvraag op basis van de door de tussenpersoon overgelegde bescheiden te beoordelen. Alhoewel de Commissie in dit geval twijfels heeft over de door bank X uitgevoerde inkomenstoets, moet de Commissie vaststellen dat Consument deze klacht niet bij Aangeslotene, maar primair bij bank X had moeten indienen.

5.6. Consument heeft aanvankelijk naar aanleiding van de verhoging van de maandtermijn ook een klacht tegen bank X ingediend. Die klacht is door Consument ingetrokken nadat bank X, op verzoek van Consument, het maandelijkse termijnbedrag had verlaagd naar een bedrag van € 400,-. Nu Consument aan bank X zelf het voorstel heeft gedaan de maandelijkse aflossing aan te passen, is de Commissie van oordeel dat zij hieruit mag afleiden dat een maandelijkse aflossing van € 400,-, zoals tussen Consument en bank X is overeengekomen, voor Consument acceptabel is. De gemachtigde van Consument heeft dit tijdens de hoorzitting ook bevestigd. Nu Consument na verlaging van het maandelijkse aflossingsbedrag haar klacht tegen bank X heeft ingetrokken gaat de Commissie ervan uit dat de klacht van Consument is gehonoreerd.

5.7. Zowel tijdens de hoorzitting als in het e-mailbericht van 20 september 2012 heeft Aangeslotene Consument aangeboden de woning van Consument te verkopen zonder hiervoor courtage in rekening te brengen. De Commissie acht dit een redelijk aanbod en gaat ervan uit dat Consument, binnen een door Aangeslotene vast te stellen termijn, aan Aangeslotene kenbaar zal maken of zij hiervan al dan niet gebruik wenst te maken.

5.8. Concluderend oordeelt de Commissie dat de klachten van Consument ongegrond zijn en de vordering derhalve moet worden afgewezen.
5.9. Alle overige door partijen ingebrachte stellingen en argumenten kunnen niet tot een ander oordeel leiden en zullen derhalve onbesproken blijven.

6. Beslissing

De Commissie wijst, als bindend advies, de vordering af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.